

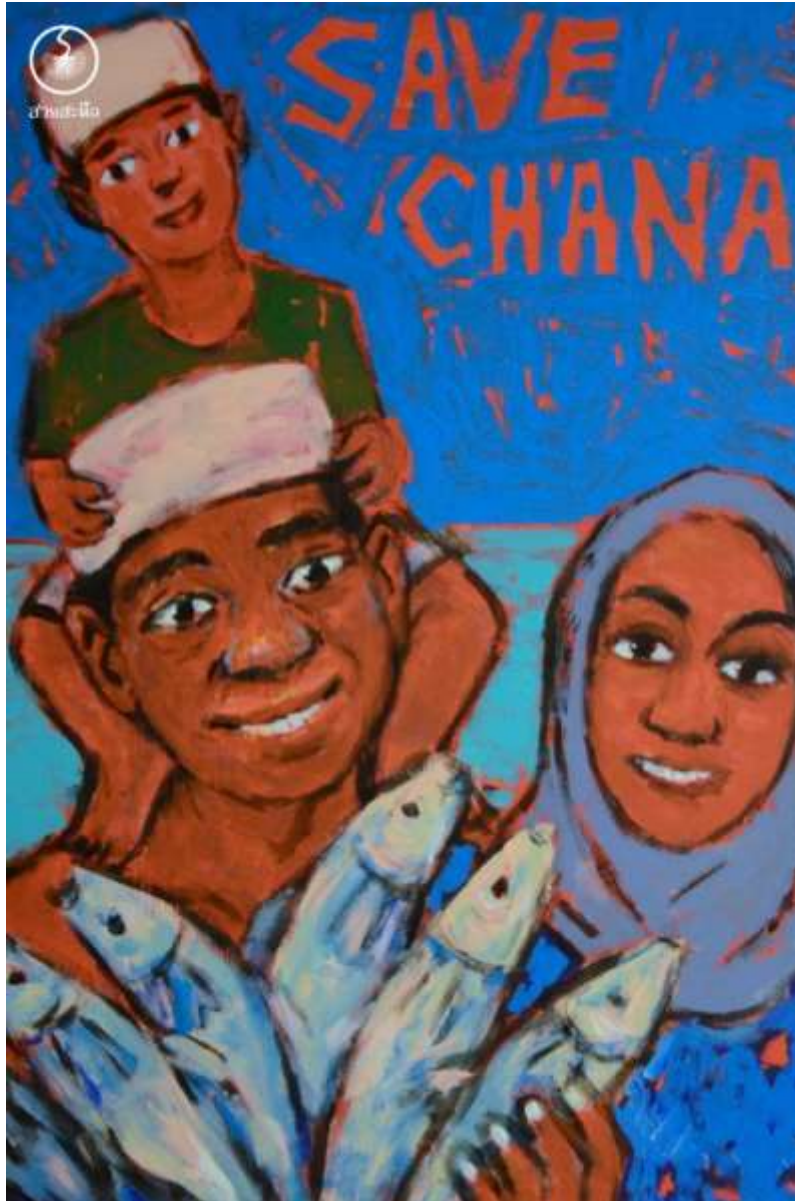
“มะกุ่มิใจที่มีลูกแบบยะห์ ถ้ามีแบบยะห์อีกหลายคน ชุมชนก็จะมีแรงเพิ่มขึ้น” วรรณภา ระหมันยะ แม่ของไครียะห์ “ลูกสาวแห่งทะเลจะนะ”

สองเดือนก่อน ไครียะห์ ระหมันยะ เด็กสาวอายุสิบเจ็ด จากหมู่บ้านชาวประมงสงบเงียบของ ต.สวนกง อ.จะนะ จ.สงขลา ตัดสินใจนั่งลงเงี่ยบๆที่หน้าศาลากลางจังหวัดสงขลา เป็นการประท้วงข้ามคืนครั้งแรกท่ามกลางประกาศเคอร์ฟิวของพรก.ฉุกเฉิน ในช่วงโควิด-19 และต้นเดือนที่ผ่านมา ไครียะห์เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อยื่นจดหมายถึงปู้ประยุทธ์ ขอร้องให้ยกเลิกมติครม. 7 พ.ค. 62 ที่เห็นชอบให้จะนะเป็นเมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต และร้องขอไม่เอานิคมอุตสาหกรรมที่บ้านของเธอ

แน่นอนว่าไครียะห์ยังต้องเดินทางอีกหลายครั้งเพื่อส่งเสียงให้ดังขึ้นและดังขึ้น และข้างๆนั้น วรรณภา ระหมันยะ แม่ของเธอ กำลังเฝ้ามองลูกอยู่แบบไม่คลาดสายตา

สายสะดือมีโอกาศคุยกับแม่ของน้องยะห์ถึงชีวิตส่วนตัวของแม่และลูกสาว – สาวน้อยที่ได้รับการเรียกขานว่า “ลูกสาวแห่งทะเลจะนะ” และ “เกรต้า ธันเบิร์กเมืองไทย”

1

ความอ่อนโยนฝึกหัวใจลูกให้อยู่กับคนรอบข้างได้

บ้านเราเป็นครอบครัวชาวประมงอยู่ที่หาดสวนกง ป๊ะของยะห์มีเรือเล็ก 1 ลำ ออกจากชายฝั่งประมาณ 2 กม. ก็จับปลาได้แล้ว ยะห์ชอบออกเล ป๊ะออกเล ยะห์ก็ออกเลกับพ่อเขาด้วย เขาชอบลง เหมือนวัยรุ่นที่ชอบลง ลูกอยากลองอาชีพของพ่อแม่เราก็สนับสนุน แต่ถ้าปิดเทอมจะไปขายปลากับมะ มะขายอาหารทะเลที่จับได้ในชุมชนที่ตลาดนาหม่อม หาดใหญ่ และตลาดรถไฟ สงขลา

มะมีลูก 4 คน ลูกชายคนโต ลูกสาวคนรอง ยะห์ แล้วก็ลูกชายคนเล็ก พี่สาวยะห์เสียชีวิตตั้งแต่แปดขวบ คนนั้นก็ฉลาด แต่อยู่ได้ไม่นาน

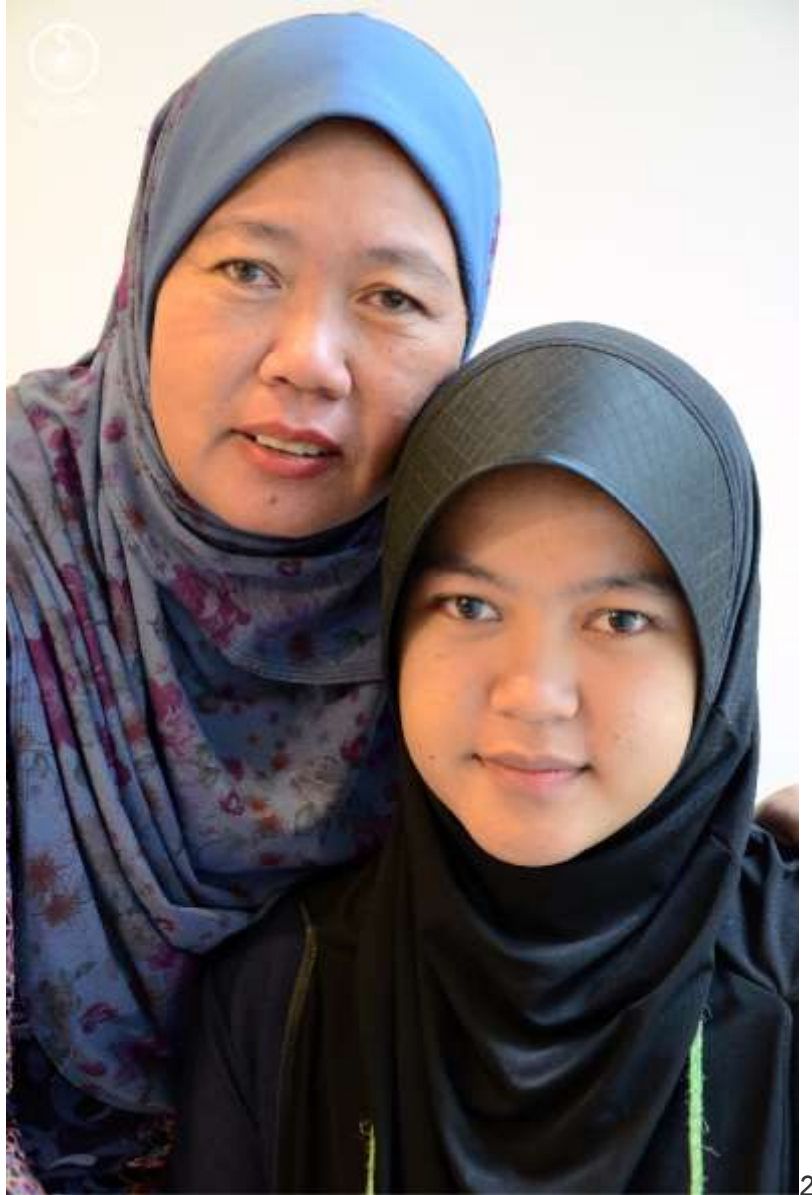
ยะห์นี่ยุ่งมาตลอดตั้งแต่เด็ก เป็นเด็กชอบถาม ไม่เหมือนกับลูกคนอื่นที่เราเลี้ยงมา พอเริ่มพูดได้ ป้า น้ำ อาที่บ้านเขาก็จะตั้งฉายาให้ว่า “ยะห์ยุ่ง” เป็นภาษาใต้ ยะห์ยุ่ง คือชอบคุย ชอบถามมาตั้งแต่เด็ก เวลากลับบ้านจากโรงเรียนก็เที่ยวถามเรื่องการบ้าน มะ อันนี้ทำยังไง มะก็ตอบจนไปไม่ถูกแล้วก็ผลัดไปให้พ่อ บางทีก็ต้องให้น้องของพ่อที่เรียนมัธยมสอนให้ แล้วยะห์มีการบ้านทุกวันนะ จนมะสงสัยว่า ทำไมคนอื่นเขาไม่มีการบ้าน แต่ของยะห์มีทุกวันเลย

ที่ลูกเป็นอย่างนี้อาจเกี่ยวกับตอนท้องก็ได้ ตอนท้องยะห์มันมีความรู้สึกแปลกๆของคนเป็นแม่ เวลากลางคืนไม่รู้เป็นอะไร ถ้าไม่ได้ฟังเพลงก่อนนอนจะหลับไม่ได้เลย หงุดหงิดไปหมด ต้องฟังเพลงเบาๆถึงหลับได้ มันเกี่ยวกันไหมว่าตอนยะห์อยู่ในท้องมันชอบฟังเพลง

ยะห์โตมาแบบไม่มีพี่สาว ทำให้บางทีพูดจาไม่ค่อยเรียบร้อย เราก็คอยสอนลูกประจำว่า เราเป็นเด็ก อย่าพูดกับผู้ใหญ่เหมือนมะนาวไม่มีน้ำ ยะห์ฉลาดก็จะฟังแม่ แต่ก็มีส่วนกระแสบกับแม่เหมือนกัน เราให้เขาเรียกคนรอบข้างเหมือนญาติ เป็นลุง เป็นป้า เป็นน้ำ เป็นอา คอยพูดกับลูกว่าให้มีมารยาทกับผู้ใหญ่ พอโตขึ้นเขาก็มีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ บ้านเราเน้นหลักตรงนี้ การอ่อนโยนต้องมาก่อน ทำให้เขาฝึกหัวใจของเขาให้อยู่กับคนรอบข้างได้

ยะห์คุยกับคนได้ตลอด คุยกับบัง (พี่ชาย) ก็ได้ กับป๊ะก็คุยได้ บางทีขัดใจกับพ่อก็จะมาระบายกับแม่ ว่าทำไมพ่อต้องโกรธ ต้องตวาด แม่ก็จะคอยบอกว่าพ่อเขาหวังดี ช่วงนี้พ่อน่าจะเหนื่อย ยะห์ก็ต้องฟัง โกรธก็ไม่ต้องโกรธแรงๆ ยะห์ห่วงน้องชายมาก ปีนี้ห้องอยู่ ม.1 ยะห์เฝ้าตลอด อยู่บ้านจะชอบสั่งน้องให้ทำแบบนี้แบบนั้น มะก็แอบคุยว่าอย่าสั่งน้องเยอะ เดียวมันเตลิด ยะห์ก็ฟังนั้นแหละ แต่ก็อดไม่ได้ด้วยความเป็นห่วงน้อง

บ้านเรา ถ้าลูกผิดก็ว่าไปตามผิด ไม่ใช่ลูกผิดแล้วให้ทำยลูก เราจะบอกลูกว่า แบบนี้ผิดนะ ไม่น่าทำ ให้ใช้วิธีคุยกันดีๆ หรืออย่างถ้าพ่อเสียงดัง แม่ก็จะเงียบ แล้วก็คอยเตือนกันว่า อันนี้เสียงดังกับลูกเกินไปแล้วนะ

เราไม่ได้สร้างลูกให้เป็นตั้งใจเรา เราต้องฟังเสียงลูกว่า เขาต้องการอะไร

เราเลี้ยงลูกแบบที่ถ้าลูกอยากไปไหน มะกับป๊ะก็จะพาไป ไปเที่ยวทั้งครอบครัว ยะห์ชอบเที่ยว ชอบกิน เวลาลูกบอกอยากกินผัดเผ็ดกุ้ง มะก็เตรียมดูนะ ถ้ามีกุ้งก็จะทำให้ ได้กินกันทั้งครอบครัวด้วย ไม่ใช่ยะห์คนเดียว

ยะห์ไปขายของช่วงปิดเทอมกับแม่ตั้งแต่ ป.4 ป.5 เราห่วงลูก ก็ใช้วิธีบอกลูกว่า วันนี้ของเยอะ แม่ขายของ เหนื่อย ยะห์ไปขายของกับแม่ได้ไหม พูดประมาณให้เขาสื่อสารแม่ (ยิ้ม) เด็กเดี๋ยวนี้ฉลาดมาก ต้องคุยให้เขาสื่อสาร เรา สงสารคนรอบข้างเยอะๆ เขาถึงจะเป็นคนที่ไม่ก้าวร้าว มีสัมมาคารวะ

ยี่ห้อที่เหมือนเด็กทั่วไป อย่างช่วง ป.6 ก็จะชอบเที่ยว แล้วก็เป็นที่ปกติของเด็กที่จะไม่ค่อยบอกพ่อแม่ว่าจะไปไหน เราก็คอยถาม คอยสังเกตตลอดว่าเขาอยากได้อะไร เขาบอกว่าอยากไปเที่ยวเหมือนเพื่อน เราก็บอกว่าไปเที่ยวได้ แต่ต้องดูด้วยว่าเที่ยวแนวไหน ถ้าลูกอยากไปไหนแม่จะไปด้วย ประมาณนั้น คือห่วงเขานั่นแหละ บางทีเขาก็รู้สึกขัดใจนะ แต่ก็ไม่กล้าฝืนแม่

เราไม่ได้สร้างลูกให้เป็นตั้งใจเรา ไม่ได้ซีตว่าลูกต้องเป็นแบบนี้ แต่เราต้องฟังเสียงของลูกด้วยว่า เขาต้องการอะไร เราเป็นแม่ก็จริง แต่ต้องฟังเสียงลูกให้มากๆ ต้องถามความคิดลูกด้วย เราปล่อยอิสระว่าลูกต้องการอะไร แต่การจะเลี้ยงลูกให้เขาคิดเอง ทำเอง ก็น่าเป็นห่วง เราต้องคอยดูด้วย ฝ้าดูเขาตลอด แต่ดูห่างๆนะ ไม่ใช่ฝ้าแบบจี้มากเกินไป เป็นการคอยฝ้าดูว่าเขาคิดยังไง คอยเป็นที่ปรึกษามากกว่า

เราคุยกันตลอดว่าถ้ามีอะไร ต้องการอะไร ลูกต้องบอกแม่นะ ให้เขากล้าพูดกับเรา ไม่ใช่ไปแอบคุยลับหลังกับพ่อก็ต้องคุย บางทีพอนั่นแหละที่ห่วงลูกมากเกินไป มีสิ่งบางอย่างทำอย่างนั้น อย่างทำอย่างนี้ เราก็บอกพ่อว่าอย่าสั่งลูกเกินไป เดี๋ยวลูกจะคิดต่างกับเรา วัยรุ่นสมัยนี้ยิ่งสั่งจะยิ่งแรง ยิ่งว่าก็ยิ่งเถลิด เราเป็นพ่อแม่จะใช้วิธีคอยขัดเกล่าไปเรื่อยๆ คอยดูแล คอยสังเกต บางเรื่องเราพูดกับลูกไม่ได้ ก็จะแอบดูว่าเขาชอบคุยกับใคร แล้วก็บอกให้คนนั้นช่วยพูดกับน้องยี่ห้อเรื่องนี้บ้าง เขาก็จะฟังคนอื่น และไม่รู้สึกรู้ว่าถูกแม่สั่ง

พ่อแม่เดี๋ยวนี้เลี้ยงลูกโดยใช้เงินเป็นตัวช่วยไม่ได้เลย ถ้าเลี้ยงลูกด้วยเงินจะสอนลูกไม่ได้ มะเคยเห็นประสบการณ์จากเพื่อนบ้านแล้ว ถ้าลูกขอเงินเราก็ให้ แต่ก็บอกว่าต้องประหยัดนะ เพราะเงินหายาก ถ้าผู้ปกครองไม่คิด ไม่ห่วง ไม่กังวล ไม่สอนให้ลูกคิดดี ทำดี ภาษาใต้เขาเรียก เลี้ยงลูกไม่เป็น

3

อนุรักษ์ทะเลของเราให้สมบูรณ์ คนอื่นจะได้หากินกับเราด้วย

คนชุมชนสวนกงของเราทำกิจกรรมอนุรักษ์ชายหาดกันมาตลอด สมัยก่อนทะเลบ้านเราเหมือนทะเลร้าง มีเรืออวนลากขนาดใหญ่จากข้างนอกเข้ามากวาดปลาใกล้ชายฝั่งจะนะไปหมด ไม่มีปลาเหลือให้ชาวทะเลหากิน ป๊ะของยะห์ออกทะเลจับปลาได้วันละ 50 บาท สุดท้ายก็ต้องไปอยู่เพื่อออกแลกกับเพื่อนอีกหมู่บ้านหนึ่งห่างไปประมาณ 25 กม. กลับบ้านอาทิตย์ละหน ตอนนั้นยะห์ยังไม่เกิด

มะคลอดลูกแรกตอนปีอยู่นอกบ้าน มันเจ็บปวดมาก พี่น้องต้องออกไปหากินข้างนอก อยู่กับครอบครัวไม่ได้ อันนี้ไม่สมควร ถ้าอยู่ได้ก็ต้องอยู่เป็นครอบครัว หากินได้ก็ต้องหากินแบบครอบครัว พ่อแม่ลูกจะได้อยู่กันตลอด ไม่ใช่พ่อไปทาง แม่ไปทาง ลูกไปทาง ไม่ได้ต่อสังคมแน่นอน

ตอนนั้นชาวบ้านช่วยกันคิดว่าจะทำอะไร เรามาดูภูมิปัญญาของคนที่ทอดแหขายตลิง เขาเอาแค่ทางมะพร้าวทางเดียวกับกะลาวางไว้ข้างบน แล้วเอาหินถ่วงไว้นิดเดียว ไปวางไว้ในน้ำ ปลากระบอกก็เข้ามาเล่น เขาก็จับปลาได้แล้ว พี่น้องก็คิดกันว่า ขนาดเครื่องมือเล็กๆแบบนี้ปลายังมารวมฝูงได้ ถ้าทำอันใหญ่ๆไปวางไว้ในทะเลเยอะๆละ จากนั้นปลาก็เพิ่มขึ้นมาวันละนิดๆ คนที่ออกไปหากินข้างนอกก็กลับมาหากินที่บ้านเราได้ ทะเลจะนะก็มีปลาสมบูรณ์ขึ้นเรื่อยๆ เราก็ช่วยกันอนุรักษ์ต่อมาเรื่อยๆ

คนสวนกงทำงานอนุรักษ์มาตั้งแต่ยะหยังยังไม่เกิด เราอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลเพื่อให้ทะเลของเราสมบูรณ์อย่างน้อยคนอื่นจะได้หากินในทะเลกับเราด้วย เรามีทะเลแล้วก็ได้ปิดกั้นใคร ที่สวนกงมีของดีเยอะมาก บอกไม่หมด มีเต่า มีโลมา เหมือนที่ยะห์เล่าไม่ผิดเพี้ยนเลย ยะห์ชอบศึกษาข้อมูลสมัยก่อน มันชอบไปถามผู้ใหญ่ในบ้าน ถามน้ำ ถามลุง สมมุติเขาทำปลาแห้งขาย ยะห์ก็ไปถามแล้วจดใส่สมุด มันชอบแบบนี้มาตั้งแต่เด็กๆ ไปถามเขาหมดเลยว่า ปีไหนพี่น้องรวมกลุ่มกันทำอะไร

ตอนยะห์ทำกิจกรรม “เด็กรักหาด” กับสงขลาฟอรั่ม เขาก็ให้เด็กๆเขียนหนังสือบ่อยๆ ยะห์กับเพื่อนๆต้องวัดขนาดหาดสวนกงเดือนละครั้ง เด็กๆก็ไปวัด ไปจดสภาพชายหาดกันทุกเดือนว่ายาวหรือสั้นเท่าไร เขามีแบบฟอร์มมาให้จด มะไม่เคยไปดูนะ มันจดเอง ทำเอง แล้วก็ส่งไปสงขลาฟอรั่ม เขาก็ลงในเพจของเขา เรื่องเพจมะไม่รู้เรื่องหรอก เข้าไปดูไม่เป็น เพิ่งได้ยินยะห์คุย เรื่องนี้ขอบอกเลยว่ามันค่อนข้างฉลาดหน่อย

4

มะนังร้องไห้ทุกวัน สงสารลูก แต่คิดอีกทีก็อนาคตของเขา

ยะห์เป็นเด็กฉลาด อันนี้แม่ไม่ได้ยอลูก แต่เป็นสิ่งที่เราสังเกตเห็น ตอนอยู่โรงเรียน ครูจะให้เขาทำกิจกรรม เพราะยะห์เรียกน้องๆให้มาทำกิจกรรมได้ อยู่บ้านเขาก็ทำได้หลายอย่าง อะไรที่มะทำ ยะห์ทำเป็นหมดเลย

เด็กคนอื่นๆก็รู้เห็นแบบเดียวกับยะห์นั่นแหละ แต่ยะห์กล้าหน่อย แม่เองก็เหมือนรู้ล่วงหน้าว่าลูกจะมีความกล้าหาญเกินเด็กอื่นๆ เด็กอื่นก็กล้าหาญนะ แต่ไม่กล้าแสดงออกเท่านี้เอง เมื่อลูกเป็นแบบนี้เราก็ต้องคอยระวัง ลูกเก่งเกินก็ไม่ดี ลูกต้องคิดด้วยว่า ลูกโตมาแบบไหน ทำไมลูกถึงได้มีวันนี้ได้ ลูกต้องระวังคำพูดด้วย เก่งเกินผู้ใหญ่ไม่ได้ เราไม่ชอบให้ลูกก้าวร้าวกับผู้ใหญ่เลย อย่างคุยกับลุงเขา ก็ต้องคุยให้ลุงพอใจ

มะยังงออยู่ว่าทำไมยะห์มาเคลื่อนไหวแบบนี้ ปกติยะห์ไปโรงเรียนไม่ขาดเลยนะ พี่น้องเคลื่อนไหวที่ไหนก็ไม่ได้ไปหรอก เพราะไปโรงเรียน เขาจะเครียดมากถ้าขาดเรียน

วันแรกที่ยะห์เริ่มมาทำแบบนี้ เป็นวันที่พี่น้องไปยื่นหนังสือกับผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา คัดค้านเรื่องที่เขาจะทำประชาพิจารณ์เปลี่ยนผังเมืองรวมของจะนะจากสีเขียวเป็นสีม่วง เราคุยกันในเครือข่ายชาวบ้านว่า ถ้ายอมให้เขาเปลี่ยนผังเมืองเป็นสีม่วงพี่น้องจะเดือดร้อนมาก ประมาณว่าต้องย้ายที่อยู่กันนะ เพราะก่อนหน้านี้เขา

เอกสารออกมาว่า ถ้าหากมีผลกระทบ พี่น้องต้องย้ายไปอยู่หมู่บ้านเปี่ยมสุข เราเข้าไปถามผู้ว่าฯ ในห้องเลยว่า หมู่บ้านเปี่ยมสุขอยู่ที่ไหน เขาก็ตอบไม่ได้

อันนี้อันตรายมาก วิถีชุมชนเคยอยู่กันแบบนี้จะทนได้ไหม ไม่ได้หรอก ไม่มีที่อยู่ ที่ทำมาหากิน คนเลต้องหาปลา ชาวบ้านวางที่อยู่กันมาตั้งแต่สมัยผู้เฒ่าผู้แก่แล้ว เหมือนกับคนสวน ถ้าเขามีสวนยาง สวนปาล์ม สวนอะไรก็แล้วแต่ เขาขีดไว้ให้ลูกเขาแล้ว ตั้งรกรากไว้แล้ว ลูกหลานก็ต้องอยู่สวน อยู่นา เหมือนคนเล็กก็ต้องทำเล่นนั่นแหละ

วันที่ไปยื่นหนังสือให้ผู้ว่าฯ เราไปกันไม่ถึงสี่สิบคน ยะห์ขอตามไปด้วย โรงเรียนเขาปิดเทอม เราไม่ได้ทำอะไรไปก็ไป ไม่เป็นไร วันนั้นผู้ว่าฯ ไม่ได้ลงมารับหนังสือเอง พอยื่นเสร็จพี่น้องก็จะกลับ ยะห์บอก แม่ ยะห์ไม่กลับ ดีกว่า ยะห์จะคอยดู เดี่ยวเขาตอบมาไม่ทัน

ตอนนั้นเป็นช่วงถือศีลอด และมีพรก.ฉุกเฉินด้วย แล้วยะห์จะอยู่ยังไง ยะห์จะนั่งฟังคำตอบตรงนี้แหละ

วันนั้นไม่มีใครรู้มาก่อนเลยว่ายะห์จะทำอย่างนั้น พี่น้องก็ตกลงจะนั่งด้วย ไม่ยอมกลับ ยะห์บอกว่า เดี่ยวพี่น้องจะโดนพรก.ฉุกเฉิน มันบอกด้วยว่า มันเด็ก เขาไม่กล้าทำมันหรอก แต่มะไม่กล้าทิ้งลูก เลยต้องนั่งอยู่ด้วย มะบอกกับพี่น้องว่าไม่ต้องอยู่หรอก มะอยู่ได้ ถ้าถูกจับจะได้ไม่โดนกันเยอะ วันนั้นพี่ยูย (วรรณิศา จันทรหอม เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น) ไปทำข่าวให้พี่น้อง พี่ยูยก็ไม่กล้ากลับ เลยเฝ้ากันอยู่ที่ศาลากลางสามคน

ช่วงนั้นมีนักข่าวมาเยอะแยะ เห็นลูกตอบนักข่าวทุกวัน เรายังสงสัยว่ามันทำได้ยังไง มีนักข่าวโทรมาสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ด้วย โอ้ ลูกเก่งประมาณนี้เธอ มีความสามารถถึงประมาณนี้ คุณได้ถึงประมาณนี้ เราทำไม่เป็นหรอก ช่วงนั้นมะนั่งร้องไห้ทุกวันเลย ทำใจไม่ได้ สงสารลูกว่าลูกน่าจะเหนื่อยนะ แต่คิดอีกทีก็อนาคตของเขา เขาก็พูดอยู่แล้วชัดเจนว่า กลับไปก็ไม่รู้อนาคตตัวเอง แล้วเราจะทำยังไง

วันนั้นมีหลายคนมาไล่ มีรถตำรวจมา ไม่กล้าพรก.ฉุกเฉินหรือ ยะห์ก็นั่งเงียบ ไม่คุย นั่งรอฟังคำตอบ มีคนโทรไปหาป๊ะด้วยว่า ไปเอาลูกมึงกลับหรือยัง

ช่วงนั้นเป็นเดือนถือศีลอด ยะห์ถือศีลอดบ่อย มะว่ามันน่าจะฝึกความอดทนมาด้วยในการถือศีลอด มะเองก็ถือศีลอด รู้สึกเปลี่ยวๆ แต่ก็ไม่เป็นไร อิสลามเราฝึกให้อดทน ได้น้ำสั๊กขวดแก่ไปก็ไม่มีปัญหา ความที่เราเปลี่ยว เราก็นอน นักข่าวก็บอก ไม่รู้ใครเฝ้าใคร มะนอน ยะห์นั่ง (ยิ้ม)

5

มะไม่ได้ขายของหลายวันแล้ว แต่ถ้าไม่มา ก็ไม่ได้ขายตลอดชีวิต

การมาขึ้นจดหมายที่กรุงเทพฯ ช่วงนี้ยะห์เปิดเทอมแล้ว เขากังวล ก็ให้ปะไปลาครูให้เรียบร้อย ไม่อย่างนั้นก็ห่วงอยู่อย่างนั้น ไม่ได้นะ ต้องลาครู ผิดกฎนะ แม่เรื่องเรียนจะเข้ม แต่ยะห์บอกว่าเรื่องนี้สำคัญกว่า เขาบอกว่า ถ้าไม่มาตรงนี้แล้วเราจะอยู่บ้านต่อไปได้ไหม อยู่ไม่ได้

เราขึ้นรถไฟมากันสี่คน ยะห์ มะ ป้าของยะห์ และพี่อู๋ ตอนแรกก็คิดว่าลูกจะมาอยู่ได้ไหม คนอื่นเขาไม่กล้าให้ลูกมา แต่เราถามลูก ลูกจะไป เราก็ให้ไป อยากให้ลูกฝึกขัดเกลาจิตใจด้วย ยะห์ตั้งใจจะมานั่งหน้าทำเนียบ แต่เขาไม่ให้ นั่งเลยไปพักที่บ้านของกลุ่มดินสอสี ตอนที่ไปเจอจากบรองนายกฯ มะก็นั่งดูนะ ไม่กล้าพูด มันก็พูดได้ มันพูดเองของมัน เด็กเดี๋ยวนี้มีความคิด มันคิดได้

เรื่องสำคัญที่มากกรุงเทพฯ เพราะอยากให้คนกรุงเทพฯ รู้ว่า เรามีเล เรามีนา เรามีเขา เรามีอากาศดี เราก็อยากให้คนในเมืองไปสูดอากาศดีกับเรา อยากให้ช่วยกันพูด ตรงไหนมีอากาศบริสุทธิ์ท่านก็ควรเก็บไว้ ตรงไหนเป็นวิถีชุมชนที่เขาสามารถทำกินกันได้ตลอดทุกวันก็ควรเก็บไว้ ปีหนึ่งมี 365 วัน พี่น้องแถวบ้านสวนกงออกเรือกันวัน

ละ 2-3 รอบ ถือว่าทำกินได้มากกว่า 365 วันอีก เรือเล็กของเราจับปลาได้ตัวใหญ่ ตัวละ 12-13 โล จับได้วันละสี่ห้าตัวก็พอแล้ว

มะไม่ได้ขายของหลายวันแล้ว แต่ก็นั่นแหละ ถ้าเราไม่มาตรงนี้ เราก็ไม่ได้ขายตลอดชีวิต แล้วที่อยู่ก็ไม่มีด้วย อันนี้เป็นความคิดอย่างแรงเลย ปกติถ้าไม่ติดพริก.ฉุกฉิน พี่น้องจะมามากกว่านี้

ที่สวนกง เวลามีคนมาบอกว่าเรื่องนี้ดี ให้ทำตามเขา พี่น้องจะรู้ได้ทันทีว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ดี คนในชุมชนมีความคิด เพราะเรามีข้อมูล พี่น้องไปประชุมช่วยกันหาข้อมูล เอ็นจีโอก็ให้ข้อมูลกับชุมชน บางคนก็บอกระยะว่า มึงไปตามเอ็นจีโอเยอะ เดี่ยวจะโดนมันหลอกใช้ มันมาเอาเงินแล้วก็ไป มะคิดว่าเขาจะมาหลอกเราอย่างไร ในเมื่อเราขอให้เขาเอาข้อมูลมาให้ พี่น้องในชุมชนรู้ แบบนี้ใครใช้ใครก็ไม่รู้

ถ้าโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะจะไม่หยุด คนในชุมชนเราก็จะไม่ทำกิน ไม่มีที่อยู่ ไม่มีสุสานฝังผู้เฒ่าผู้แก่หรือเด็ก ใครไม่เชื่อลองไปศึกษาที่นิคมอุตสาหกรรมมาตาพุดได้ ปีระกับยะห์ไปดูมาแล้วตั้งแต่สองสามปีก่อน ไปถ่ายวิดีโอมา เห็นน้ำในทะเลมันเดือดเลย ชุมชนมาตาพุดเขาอยู่ไม่ได้แล้วตอนนี้ เพราะสมัยก่อนเขาไม่รู้ข้อมูล ไม่มีใครบอกข้อมูลให้เขาฟัง ตอนนี้พอพี่น้องเราไปถาม เขาก็บอกว่า ถ้าห้ามได้ต้องช่วยกันห้าม อย่าให้นิคมอุตสาหกรรมมันขึ้น มันร้ายแรงมาก

6

ความคิดของลูกไม่ได้ผิดอะไร เราจะค้านได้อย่างไร

เมื่อเรามีแรงที่จะยึดได้อยู่ เราก็ต้องสู้ให้ถึงที่สุด เราอยู่ไม่นานก็จะตายแล้ว เต็มวันนี้นคนอายุสั้น สมัยก่อนไม่มีมลพิษก็อายุยืน ถ้าเราป้องกันไม่ให้มลพิษมาที่บ้านจะไม่ดีกว่าหรือ เก็บไว้ให้เต็ๆ ไว้ให้ลูกหลานเรา ถ้าลูกมีครอบครัว ลูกของลูกจะเจออะไร ก็เหมือนใจเรานั้นแหละ ถ้าต่อไปตรงนี้อยู่ไม่ได้ แล้วลูกถามว่า ทำไมมะกับป๊ะไม่ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลาน เราจะตอบลูกยังไง สมมติเราตายไปแล้ว ลูกมันก็จะนิกอยู่นั้นแหละ คนอิสลามเราตายไปแล้วก็ไม่เป็นสุขนะ ถ้าลูกหลานยังอยู่คอยทวงถาม

ถ้าโครงการที่ยะห์มาขอเรื่องนี้หยุดได้ เขาก็จะกลับไปใช้ชีวิตตามปกติ มะก็เหมือนกัน อยากกลับบ้านแล้ว มาอยู่กรุงเทพฯ ไม่ได้เหยียบทรายสักเม็ดเลย

แต่นายทุนแถวบ้านเขาอาจไม่พอใจเราเท่าไร เพราะว่าเขาไปกว้านซื้อที่ดินไว้เยอะ เป็นที่ดินสาธารณะ ที่นึ่งที่มีที่ดินเยอะเขาก็ขาย เราส่งสารคนที่คิดแบบนั้นนะ เรามีทะเล ถ้าเรามีเครื่องมือดีก็ออกทะเลได้ทุกวัน ไม่มี วันไหนหากินไม่ได้ ช่วงโควิด พี่น้องคนเมืองที่ทำโรงงานต้องหยุดงาน แต่พี่น้องตาดยางยังตัดกันได้ คนมีสวน มีนา คนออกทะเล เราก็ทำได้ทุกวัน พี่น้องเราเอาปลาไปบริจาคที่โรงพยาบาลบ้านละสองสามตัว คนได้เยอะหน่อยก็ให้ส่งให้ ตัว อันนี้หัวใจของคนเล เขากลับพี่น้องจะอด อิสลามเรา ถ้าช่วยแบ่งปันได้ก็จะช่วยกัน ถ้าเข้าถึงตรงนี้เราจะ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สละให้คนที่อด เหมือนเราไม่ยอมกิน ให้เพื่อนกินก่อน

สำหรับมะ มะว่าทุกอย่างมีทางแก้ ถ้าไปตีนกลัวมันเยอะ ก็จะกลัวแบบหวัดไปเลย ถ้ามว่ากลัวไหม ก็กลัว นั้นแหละ แต่เราต้องฟันความกลัวไปได้ เพราะคนอิสลามเรา ถ้าพระเจ้าจะให้ตายแบบไหน ถึงแม้ว่าจะหลีกหนีมัน ก็จะเหมือนกันนั้นแหละ ถ้าคิดให้ดีๆ ก่อนตายถ้ามีเรื่องดีๆ ทำ ทำสิ่งที่พระเจ้าสร้างให้เราวิธีแบบนี้แล้ว เราต้อง เก็บรักษาไว้ให้ลูกหลานเราตลอดไป

เรื่องความปลอดภัย มะก็กังวลเหมือนกัน พยายามคุยกับยะห์ว่า อย่าไปไหนคนเดียว ความหวังนี้มันบอกไม่ ถูกนะ คนเป็นแม่ห่วงอยู่แล้ว ยะห์บอกว่า บางทีแม่ไม่ต้องตามยะห์ติดๆก็ได้ เราบอก ไม่ได้ ลูกก็ฟังนะ เวลาเรา ห่วงเขา ยะห์ก็จะคอยสอนมะเองว่า มันคิดได้ มะก็เห็นอยู่แล้ว ที่ยะห์ทำ ไม่เคยไปทำอะไรเสียหายเลย แล้วมะก็ อยากบอกว่า ที่จริงยะห์คุยเก่งกว่าเรา

มะภูมิใจในครอบครัว ภูมิใจที่มีลูกแบบยะห์ ถ้าแถวบ้านเรามีแบบยะห์อีกหลายคน ชุมชนก็จะมีแรงขึ้นมา อีก ปีนี้ยะห์อยู่ ม.6 แล้ว มันถามมะทุกปีเลยว่า แม่จะให้เรียนอะไร มะว่า ถ้ามแม่ไม่ได้ ลูกจะเรียนอะไรลูกก็ เรียน แต่อย่าเรียนหัดโหมมากเกินไปแบบเด็กเรียน มันหนักเกินไปสำหรับเด็ก เราเป็นห่วง ในความคิดเรา การ เรียนต้องเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมบ้าง ให้เด็กได้ระบาย เพราะเด็กเขาก็มีความคิด

ยะห์เป็นเด็กเอาจริงเอาจัง จะทำอะไรก็ทำจริง เป็นเด็กขยัน แล้วพัฒนาการของมันก็ต่อ ยอดให้มันเอง ก่อนจะทำอะไรมันคิดไว้แล้ว ฟันธงไว้แล้ว แล้วมาบอกเราทีหลัง เราก็ค้านอะไรไม่ได้ แล้วความคิดของลูกก็ไม่ได้ผิด อะไร เราจะค้านได้ยังไง

เรื่อง จารุภา ะสี

รักที่จะฟังหัวใจคนและใช้ความรู้สึกเขียนมันออกมา เป็นคนทำงานที่พิพิธภัณฑแม่ เป็นบรรณาธิการเพลงสายสะดือ และเป็นธูตีดาวในจักรวาล

ภาพ อารงรัตน์ บุญประยูร (ลุงต๋อย)

ช่างภาพโดยอาชีฟ เป็นคน ชอบอ่านหนังสือ อ่านตั้งแต่ลูกกล้วยแขก ยันพุทธธรรมเล่มโต การเขียนบล็อกทำให้หันมาสนใจการเขียนมากขึ้น ไม่ใช่รักเขียน นักคิด เป็นเพียงช่างภาพที่อยากจะเขียนเท่านั้น

สนับสนุนโดย

